

ΚΕΝΤΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ & ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛ ΓΩΝΙΑ ΤΗΛ : 270727 – 222594
ΑΡΤΑΚΗΣ 12 – Κ. ΤΟΥΜΠΙΑ ΤΗΛ : 919113 – 949422

www.syghrono.gr

ΕΠΩΝΥΜΟ:

ΟΝΟΜΑ:

ΤΜΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

Διαγώνισμα Λογοτεχνίας Γ' Λυκείου (20/10/2013)

Διονύσιος Σολωμός, Ο Κρητικός

3. [20]

Ακόμη εβάστουνε ή βροντή.....
Κι ή θάλασσα, πού σκίρτησε σαν το χοχλό πού βράζει,
Ήσυχασε και έγινε όλο ησυχία και πάστρα,
Σαν περιβόλι ευώδησε κι εδέχτηκε όλα τ' άστρα·
5. Κάτι κρυφό μυστήριο εστένεψε τη φύση
Κάθε ομορφιά να στολιστεί και το θυμό ν' αφήσει.
Δεν ειν' πνοή στον ουρανό, στη θάλασσα, φυσώντας
Ούτε όσο κάνει στον ανθό η μέλισσα περνώντας,
Όμως κοντά στην κορασιά, πού μ' έσφιξε κι εχάρη,
10. Εσειότουν τ' ολοστρόγγυλο και λαγαρό φεγγάρι·
Και ξετυλίζει ογλήγορα κάτι που εκείθε βγαίνει,
Κι ομπρός μου ιδού πού βρέθηκε μία φεγγαροντυμένη.
Έτρεμε το δροσάτο φως στη θεϊκιά θωριά της,
Στα μάτια της τα ολόμαυρα και στα χρυσά μαλλιά της.

5. [22]

Εχαμογέλασε γλυκά στον πόνο της ψυχής μου,
Κι εδάκρυσαν τα μάτια της, κι έμοιαζαν της καλής μου.
Εχάθη, αλιά μου! αλλ' άκουσα του δάκρου της ραντίδα
Στο χέρι, πού 'χα σηκωτό μόλις εγώ την είδα.-
5 Εγώ από κείνη τη στιγμή δεν έχω πλιά το χέρι,
Π' αγνάντευεν Αγαρηνό κι εγύρευε μαχαίρι·
Χαρά δεν του 'ναι ο πόλεμος· τ' απλώνω του διαβάτη
Ψωμοζητώντας, κι έρχεται με δακρυσμένο μάτι·
Κι όταν χορτάτα δυστυχιά τα μάτια μου ζαλεύουν
10 Αργά, κι ονειράτα σκληρά την ξαναζωντανεύουν,
Και μέσα στ' άγριο πέλαγο τ' αστροπελέκι σκάει,

.....
.....
Κι ετάραζε τα σπλάχνα μου ελευθερίας ελπίδα
40 Κι' εφώναζα: «ώ θεϊκιά κι όλη αίματα Πατρίδα!»

Κι άπλωνα κλαίοντας κατ' αυτή τα χέρια με καμάρι·
Καλή 'ν' η μαύρη πέτρα της και το ξερό χορτάρι.
Λαλούμενο, πουλί, φωνή, δεν είναι να ταιριάζει,
Ίσως δε σώζεται στη γη ήχος που να του μοιάζει
45 Δεν είναι λόγια· ήχος λεπτός
Δεν ήθελε τον ζαναπεί ο αντίλαλος κοντά του.
Αν είν' δεν ήξερα κοντά, αν έρχονται από πέρα·
Σαν του Μαΐου τες ευωδιές γιόμιζαν τον αέρα,
Γλυκύτατοι, ανεκδιήγητοι
50 Μόλις είν' έτσι δυνατός ο Έρωτας και ο Χάρος.
Μ' άδραχνεν όλη την ψυχή, και να 'μπει δεν ημπόρει
Ο ουρανόσ, κι η θάλασσα, κι η ακρογιαλιά, κι η κόρη
Με άδραχνε, και μ' έκανε συχνά ν' αναζητήσω
Τη σάρκα μου να χωριστώ για να τον ακλουθήσω.
55 Έπαψε τέλος, κι άδειασεν η φύσις κι η ψυχή μου,
Πού εστέναζε κι εγιόμισεν ευθύς οχ την καλή μου·
Και τέλος φθάνω στο γιαλό την αρραβωνιασμένη,
Την απιθώνω με χαρά, κι ήτανε πεθαμένη.

Ερωτήσεις

1) Το ποίημα «Κρητικός» έχει χαρακτηριστεί ως προς το είδος του αφηγηματικό, λυρικό και δραματικό. Να τεκμηριώσετε αυτούς τους χαρακτηρισμούς, δίνοντας παράλληλα κι ένα παράδειγμα για τον καθένα μέσα απ' τα αποσπάσματα.

(μονάδες 15)

2) Να αναφέρετε τις πιθανές ερμηνείες της Φεγγαροντυμένης.

(μονάδες 25)

3) Να εντοπίσετε και να σχολιάσετε συνολικά τέσσερα διαφορετικά εκφραστικά μέσα στα αποσπάσματα 3[20] και 5[22]

(μονάδες 20)

4) Να σχολιαστούν σε μία παράγραφο οι στίχοι 1-4 του αποσπάσματος 5[22] ως προς το περιεχόμενο τους (100-120 λέξεις)

(μονάδες 20)

5) Να συγκριθεί το απόσπασμα 5[22] με το απόσπασμα των Ελεύθερων Πολιορκημένων: Πώς αξιοποιείται ποιητικά το μοτίβο της δοκιμασίας στα δύο ποιητικά αποσπάσματα; Ποιο ρόλο παίζει η φύση στη δοκιμασία των πολιορκημένων και του Κρητικού;

Στο Β' Σχεδιάγραμμα των «Ελεύθερων Πολιορκημένων» του Δ. Σολωμού ο Ι. Πολυλάς αναφέρει: «Το Μεσολόγγι έπεσε την άνοιξη, ο ποιητής παρασταίνει τη Φύση, εις τη στιγμή που είναι ωραιότερη, ως μια δύναμη, η οποία, με όλα τ' άλλα και υλικά και

ηθικά ενάντια, προσπαθεί να δειλιάσει τους πολιορκημένους». Ακολουθεί το «μαγευτικό τραγούδι της άνοιξης»:

Λευκό βουνάκι πρόβατα κινούμενο βελάζει,
Και μες στη θάλασσα βαθιά ξαναπετιέται πάλι,
Κι' ολόλευκο εσύμιξε με τ' ουρανού τα κάλλη.
Και μες στις λίμνης τα νερά, οπ' έφθασε μ' ασπούδα,
Έπαιξε με τον ίσκιο της γαλάζια πεταλούδα,
Που ευώδιασε τον ύπνο της μέσα στον άγριο κρίνο
Το σκουληκάκι βρίσκεται σ' ώρα γλυκιά κι' εκείνο.
Μάγεμα η φύσις κι όνειρο στην ομορφιά και χάρη,
Η μαύρη πέτρα ολόχρυση και το ξερό χορτάρι
10 Με χίλιες βρύσες χύνεται, με χίλιες γλώσσες κραίνει
Όποιος πεθαίνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει.
Τρέμει η ψυχή και ξαστοχά γλυκά τον εαυτό της.

(μονάδες 20)